

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Baptistae Mantuani ... Parthenicum libri

Baptista <Mantuanus>

Argentinae, 28. 8. 1501

VD16 -S7317

Bonis Germanis Adolescentibus [...] Iacobus Vimphelingius Sletstatinus
[...] Salutem P. D.

[urn:nbn:de:bsz:31-321582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321582)

Bonis Germaniæ Adolescentibus honorificè litterarum
studiosis: Iacobus Vimpheliū Sletstatinus sa-
crarum litterarum Licenciatus Salutem P. D.

Vobis Adolescentes optimi loquimur. Nolite obsecro seduci
a pigris inertibus stolidisq; Præceptoribus: qui Poetas Orato-
res Historicos cū nō intelligāt/reſciūt: vitupant: dānant. In-
uidēt. n. laudi & dignitati aliorū q; ppter inercia suā eadē conse-
qui nequerunt Vos si breuit & fructuose prima Grāmaticē sū-
damēta inbibere uultis: ne cōtēti estote Alexātri Galli cōmēta-
rijs: Donati mltis argumētis: Catholico: Florista: Specto: Io.
de Garl.: Cornuto: Antigamerato: Petro Helic: Grecista: Ver-
borū cōpositis: significādiq; modis. Ex his eni oibus nūq; suf-
ficiēter cognoscetis Orthographiā: pprias verborū significa-
ciones: difficultū vocabulorū intelligēciā: aptas estructuras: ho-
nestā latinitatē: cōcinna epiteta: Versuū & Prose distictā lecti-
onē: sillabarū mēsuras: rectā pnunciacionē: si nō Carminum
faltē Epistolarū edicionē: efficaces psuasiones: oradi predicādi/
q; modos: veterū & recenciū theologorū Canonūq; & Legum
plenū intellectum: sed neq; Hymnorū: imo ut a puerilibus inci-
piā (pueris enī loquor) nullus unquā vobis præceptor sane di-
cet vel huius noīs Mufa verā significacionē: si non vidit Poe-
tas. Nullus vobis plane oracionē interpretabitur: in qua conne-
xio hæc vel pro eciā: pro faltē id est ad minus ornatissime posi-
ta fuerit: nisi viderit Oratores & eorū præcepta: ut in euāgelio
Mathei v. Mathei de Emorroyssa: quæ dicebat. qā si vel vestimentū eius
tetigero salua ero. sicq; de alijs innumerabilibus sacre paginæ
Legūq; locis. Nunquā Ambrosiū: Hieronymū: Augustinū:
Lactanciū: Bernardū intelligetis: absq; cognicione litterarum
humanitatis. Neq; Thomā Aquinatē. Thomas enī Oratores
frequenter aduocat: præcipue in secūda secūde. Tulliū inquam
Macrobiū: Senecā: Valeriū. & Bonauentura in oibus fere pha-
retre suę capitibus Senecā adducit. Nōne Hieronymus: Bernar-
dus: Guilhermus Parisiēsis: Guilhermus Lugdunēsis in Sum-
ma virtutū & viciorū: nōne Ioānes Gerson: passim respiciunt
allegacionibus Poetarū: Nūqd in Euangelio: in Paulo mul-
tiplices currūt Rhetoricorū Colores: Nōne Paulus Aratū Me-
andriū & Epymeniden: nōne Augustinus in Ciuitate Dei: cre-
bro Poetas & Oratores: & in Enciridio suo: nōne Virgiliū at-
q; Lucanū? Quisnā sine studio litterarū humanitatis Hiero-
nymī prologos cape poterit? An vero Aristoteles Poeticā &
Rhetoricā frustra scripsit? An Augustinus Rhetoricā: & Beda

Fructus li-
tæ: hūa-
nitatis.

Mathei v.

Tho. ij. ij.

Bonauēt:
in Pharet.
Sūma vtu-
tū & vicij.
Act. xvij.
i. Cori xv
ad Tim. i
Augū in
Enciridia

Hymnorū
auctores

Poeticā frustra cōposuerē: Vbi (sodes) Hymnorū ecclesie ve-
rus reperietur intellectus: nisi in originalibus scriptis apud ip-
sos eorū auctores queratur & inuestigetur: q̄ fuere summi Poe-
te: Hymnos enī condiderūt Ambrosius: Lactācius: Sedulius:
Prudēcius: Hilarius: Fortunatus: Paulus Diaconus. Si opera
& carmina Poetarū mala: Hymni sunt pessimi: quoniā ab opti-
mis Poetis elegātissime lucubrati. Nōne sacri quoq; doctores
perhibēt quicqd̄ purē in Poetis repertum fuerit: id ad ministe-
rium domus Dei assumendū esse? An pueris obest has & cōsi-
miles Poetarū sententias didicisse. In primis venerare Deos.
Discite iusticiā moniti & nō tēnere Diuos. Variū & mutabile
semp̄ sermō. Stat sua cuiq; dies &c. Ocia si tollas &c. Princi-
pijs obsta. Nitimur in vetitū. Turpius enītur quā nō admitti-
tur hospes. Exeat aula qui uult esse pius. Variā semp̄ dant ocia
mentē. Orandū est ut sit mens sana in corpore sano. Nemo ma-
lus sc̄elix. Nihil est quod credere de se Non possit cū laudatur
Dñs eq̄ua pt̄s. Elleborū frustra &c. veniēti occurrit morbo.
Vsq; adeo nescire tuū nihil est nisi te scire hoc sciat alter. Ser-
uiet eternū q̄ puo nesciet uti. Semp̄ avarus eget. Ira furor bre-
uis est. Inuidus alterius rebus marcescit opimis. ut tu bonarū
litterarū detractor & contēptor: quas cū nescias: doles alios: p̄
eas gloriā & utilitatē esse cōsecutos. Tu vero credis Boeciū Be-
dā & nostratē Rabanū peccasse: quod sacrarū litterarum studio
Gētiliū & Poeticarū lectiōnē iunxerūt: quarū fuere studiōsissi-
mi doctissimiq;? An eos peccasse credis: q̄ typos & mirac̄a ve-
teris legis: q̄ Euāgelicā historiā: qui actus Apostolicos: q̄ vitā
qui cōceptū & candorē Regine cœli: q̄ septē loetalia crimina: q̄
sanctorū martyrum cōfessionūq; legēdas: qui laudes sancte Crucis
qui Hymnos quoq; deuōtissimis carminibus scripserunt? Si
bona sunt eorū scripta: ea legere licet: si licet: licebit operā dare
Carminibus & Poetis: & his litteris: quę ad faciliōrē Christia-
norū poematū intelligenciā cōducūt. Si nō licet legere poema-
ra: & opa Poetarū: stulte Christiana fides & ecclesia in diuinis of-
ficijs utitur Hymnis: ceterisq; Poematibus: quę ne intelligant
ne ve opa detur Poeticis doctrinis (sine q̄bus intelligi nō pos-
sunt) dicis esse interdicitū: inutile & supuacaneū. Arrige aures
Ignorātia Cornute Grāmabelle. Miseremur tui o inuide Poetarū: & Ora-
torū detractor: miseremur quorundā tui similiū: quos nos ip-
si his auribus audiuius: ob insiciā litterarū humanitatis les-
& Conciogisse: torno p̄ toruo: Pal virus p̄ Paliuero: nomē hoc cōtagia-
natorum. In ofone ecclesie nō itellexisse. In ybis Dauiticis de laq̄o ve-

Syllogif.
Cornuti

Ignorātia
q̄rūdā grā
matelloꝝ
& Conciog-
natorum.

nanciū: verbū hoc venanciū tanquā a veneno descēderet p veneficorū explanasse. Horū quatuor Toruus. Paliurus. Cōragia. Venāciū pudendā ignorāciā: sola Buccolicorū Virgilij lectio sustulisset. Fit enī: ut vocabuli significatū ex Carmie cui inser tū est ppetuo teneamus: qd si ex solo Dictionario Catholicon aut alterius cognitū fuerit: et sepe ac sepe relectū tandē mēoriae subtrahat. Audiuimus aliū de Christi passiōe & v̄bis in Cruce p̄lati p̄dicantē cōsummatū p̄ comestū. aliū dignacionē p̄ dignitate palā exposuisse. Aliū allegantē hāc p̄clarā Augustini sniam. Hac qppe aiaduersione ipius p̄cutitur ut moriēs obli uiscatur sui: qdū viueret oblitus ē Dei &c. Hoc vocabulū aiaduersione p̄ cōsideraciōe & attēcione repetitis vicibus exposuif se: nescientē aiaduerto nōnunq̄ p̄ puniō: & aiaduersionē p̄ p̄na recipi solere. Audiuimus itē & quēdā famosum Cōcionato rē: nō tā sacras litteras: quā pecunias sicientē: in sermōe popu lari ad p̄suasiōnē suā & doctrinā (quā testimonio scripturę cō probare voluit) Alex. Gallū adduxisse. Dicebat ei sic iter cetera. Vos spatis scēlices fieri cū v̄is deliçijs & voluptatibus. Nō sic. Erratis. O quā bñ: quā prudēter ipm ponderauit: & de hoc sensit Alex. inquit. Nō sic for. ter gnc̄: sed exci. Is si Hierony mum Aug. Tertul. Ber. ceterosq̄ ex Poetarū & Oratorū l̄ris intellexisset: ad cōmēdādā fidē & religionē nostrā ad bonos mo res p̄suadēdos: puerilē Alexādrī de verbos̄ p̄teritis regulā: tā inepte: tā stolide: tā ridiculose nequaquā mēdicasset: sed ne me minisset qdē: ut inā ex christiana v̄itate ludū iocū risumq̄ nō fecisset. Deniq̄ ob ignorāciā l̄rā hūanitatē: ab alijs nacio nibus Barbari dicimur & iudicāur. Qd ut deiceps euitemus O dilectissimi & optimi adolescētes: bonos & doctos p̄cepto res q̄rite: q̄ latini sint: q̄ Oratoriā & Poeticā norint: q̄ ad Diale cticā ad verā philosophiā ad morales doctrinas: ad theologiā: & ad Leges capessendas utilia breuia & necessaria vobis fun damēta iaciāt atq̄ tradāt: ne in latina lingua semp̄ (eciā in pue tate) titubātes: verę significaciōis: pprietatis: originis: & oīs ornatę cōposiciōis ignari: nūquā solidior: difficilior: & or natissimarū scripturarū efficiamini capaces. In Oratoribus uti Tullio & Quintil. In historicis ut Valerio & Salu. In Poetis p̄cipue Catholicis: q̄lis est n̄ Baptista Mātuanus: multa utilia & honesta cū maxia iucūditate inuenietis. Et omē studiū v̄m ad aiā salutē: Deiq̄ gloriā in primis reducite ac retorquete. Qui nos sua clemēciā beatos efficere dignetur. Fiat.

conclusio

